

El repte de Kim Dae Jung

Corea del Sud ha tingut les eleccions presidencials més democràtiques de la seva història, però, curiosament, també una de les més condicionades per la política a curt termini. La brutal crisi financera que ha trasbalsat el país i que ha posat en qüestió el tipus de creixement econòmic que predomina a l'Àsia, marcarà de manera definitiva tota gestió futura de govern.

El triomfador, el veterà Kim Dae Jung, va haver de retractar-se ràpidament de la seva oposició radical a la plena intervenció del Fons Monetari Internacional en l'economia del país. Havia assegurat que era una humiliació nacional haver d'acceptar les receptes d'urgència de l'FMI. Les fortíssimes pressions rebudes pel director del Fons, Michel Camdessus, van obligar Dae Jung a acceptar les regles de joc. El país ha rebut el que fins ara no havia rebut cap estat en la història d'aquest organisme financer internacional: 55.000 milions de dòlars en préstecs. El fet que aquesta quantitat sigui condicionada a la "bondat" de la política econòmica futura és el que ha lligat definitivament de mans i peus el futur president, en aquest cas l'home que més obstinadament ha perseguit la més alta magistratura del país en una carrera política plena d'obstacles.

Kim, que es va presentar sense èxit als comicis presidencials del 1971, 1987 i 1992, profundament contaminats per la corrupció dels militars, es va convertir en un símbol del moviment pro-democràtic sud-coreà. Una lluita que li va costar una condemna a mort, anys de presó i exili, a més de tres intents d'assassinat i segrest per les successives dictadures militars. Va ser a punt de ser penjat el 1980 per ordre del president i dictador de llavors, el general Chun Doo Hwan —actualment a la presó per corrupció—, després de ser acusat d'instigar un aixecament popular democràtic a la ciutat de Kwangju. El van salvar les pressions de Washington: li van commutar la pena i dos anys després anava als Estats Units "per rebre tractament mèdic". Ara, als setanta-dos anys, s'encara a un nou repte, pot ser el més difícil.

A peu d'urna, un votant comentava dijous, abans de tancar els col·legis electorals, que si Kim Dae Jung guanyés, hauria de tancar a la presó al seu antecessor, el president Kim Young Sam, per no haver previst el caos financer i haver obligat el país a acceptar l'humiliant pla de rescat de l'FMI. El votant no parlava per parlar: el pròxim president va assegurar a un diplomàtic occidental que no li tremolaria la mà a l'hora de tancar entre reixes l'home que el 25 de febrer li ha de traspasar els poders presidencials.

Potser és una de les intencions que el populista Kim s'haurà de guardar a la cartera. També havia promès d'atacar a fons el sector empresarial per haver fet de l'economia del país una bombolla que podia esclatar en qualsevol moment, com així ha estat. Però ara haurà de reclamar-ne l'ajuda per treure el país de les seves enormes dificultats econòmiques a la fi de "les tres dècades miraculoses". Haurà d'aconseguir el suport dels anomenats "xaebols" o consorcis industrials que controlen la producció de béns tan diversos com vaixells, automòbils i electrònica.

L'impacte inicial de la crisi, generada per la massiva retirada d'inversors estrangers i l'enorme quantitat d'impagats del sector bancari, ha afectat especialment les classes populars sud-coreanes. La por d'una davallada econòmica generalitzada ha instal·lat el pànic en el

teixit social. Han vist com el poder adquisitiu queia en picat mentre productes bàsics com el sucre i la benzina s'encarien un 20%. Els sindicats, molt joves però poderosos, encara estan sota els efectes del xoc. Alguns treballadors han renunciat a la paga extra i han declarat la guerra al consum superflu. És tan sols el principi. Hauran de preveure reformes i ajustos que en alguns casos seran dramàtics. Les reestructuracions dels complexos industrials crescuts a l'ombra d'una política de crèdits excessivament altruista és una de les imposicions de l'FMI. Mesures que generaran atur i pobresa. I potser llavors no hi haurà tanta generositat ni estupefacció. Serà, en tot cas, la conseqüència de la fallida d'un model de creixement, el dels "tigres asiàtics", que fins fa ben poc era admirat sense complexos per un neoliberalisme que perd, acceleradament, el precís "plomatge" desplegat durant l'última dècada. ■

EDUARD SANJUÁN

"El fet que l'ajut del Fons Monetari Internacional sigui condicionat a la 'bondat' de la política econòmica de Corea és el que ha lligat definitivament de mans i peus el futur president."